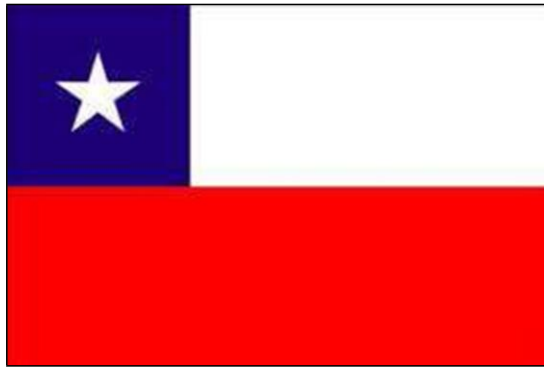

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

ČÍLSKA REPUBLIKA

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. Základné ekonomické informácie

a) Základná charakteristika hospodárstva

Čile je krajina konsolidovanej demokracie s fungujúcimi inštitúciami a najlepšie hodnotenou ekonomikou Latinskej Ameriky.

Po období vlády prezidentky Bacheletovej, poznačeným stagnujúcou ekonomikou a korupčnými škandálmi sa marci 2018 začalo funkčné obdobie vlády prezidenta Sebastiána Piñeru. Keďže vláda nemá v parlamente väčšinu je nútená vytvárať ad-hoc koalície na presadenie reforiem v ekonomickej aj sociálnej oblasti.

Oficiálnou menou je Čilské peso, 1 USD je približne 638 pesos.

Čile vedie vo všetkých kritériách hodnotenia hospodárskych výsledkov nielen v rámci latinskoamerického regiónu, ale má veľmi dobré postavenie aj v porovnaní s vyspelými ekonomikami sveta (nízky stupeň korupcie, konkurenčné prostredie, stupeň liberalizácie atď.). Okrem úspešnej hospodárskej politiky prispeli v posledných rokoch k prosperite aj mimoriadne vysoké ceny hlavného vývozného produktu – medi.

Z pohľadu hodnoty HDP je na 43. mieste na svete. Udržateľný ekonomický rast a vývoj v sociálnej oblasti boli vyzdvihnuté viacerými medzinárodnými organizáciami. V roku 2010 sa Čile stalo prvou juhoamerickou krajinou, ktorá sa stala členom OECD a druhou po Mexiku v rámci Latinskej Ameriky. Za posledných 5 rokov dosahoval rast hrubého domáceho produktu krajiny priemere úroveň 4,8% (Zdroj: Banco central Chile).

Od roku 2015 sa však rast ekonomiky spomalil. Jednou z hlavných príčin bol pád ceny medi, keďže Čile je najväčší vývozca medi na svete.

Čile bolo vyzdvihnuté aj v správe Doing Business 2017, ktorú publikovala Svetová banka, kde umiestnilo zo 190 krajín na 55. mieste.

V porovnaní s inými juhoamerickými ekonomikami je Čile vysoko závislé na vývoze, čo je silnou, ale zároveň aj slabou stránkou hospodárskej sústavy.

Orientácia na export, ktorý tvorí až 56% z HDP, je pre limitovaný vnútorný trh zákonitou podmienkou trvalého rastu. Podporou vývozných aktivít je najširšia sieť asociačných a obchodných dohôd zo všetkých štátov Latinskej Ameriky (NAFTA, EFTA, India, Mercosur, Japonsko, Austrália, Južná Kórea, Čína, Vietnam, Asociačná dohoda EÚ – Čile z účinnosťou od roku 2005).

V posledných dekádach bola čilská ekonomika jednou z najrýchlejšie rastúcich ekonomík Južnej Ameriky. Príkladom je aj zníženie úrovne chudoby medzi rokmi 2000 - 2015 z 26% na 7,9%. (Zdroj: Banco mundial)

V roku 2016 ekonomika vzrástla iba o 1,7%, nakoľko klesol dopyt po čilskom trhu. Predpoveď na rok 2017 bol 1,7 až 2,1%, no nárast bol iba 1,5 %. Odhady rastu čilskej ekonomiky pre rok 2018 sú podľa FMI(Fondo Monetario Internacional) na úrovni **3%**. Inflácia pre rok 2018 by mala byť na úrovni medzi 1,88-2%. (zdroj Banco mundial)

Čile má jednu z najnižších úrovní rizík krajiny. S **A ratingom** patrí medzi najlepšie hodnotené krajiny sveta z pohľadu hodnotenia faktorov ako politická, regulačná, daňová, pracovno-právna a makroekonomická stabilita potvrdzujúca dôveryhodnosť krajiny.

V roku 2014 vláda M. Bacheletovej prijala prvú **rozsiahu reformu daňového systému**, ktorej súčasťou malo byť postupné **zvýšenie zaťaženia podnikateľských subjektov** z 20 na 25%, s výnimkou pre malé a stredné podniky oslobodené v prvom roku od daňovej povinnosti v prípade obnovy výrobných zariadení.

Reforma ďalej predpokladala **zníženie maximálnej daňovej sadzby pre fyzické osoby** zo 40 na 35% **s výnimkou ústavných činiteľov** (prezident, ministri, štátni tajomníci, poslanci a senátori) od roku 2018.

Makroekonomické ukazovatele

Obdobie	2013	2014	2015	2016	2017
HDP mld. USD	281,7	258	240	234	242
HDP na obyvateľa (USD)	16,043	14519	13543	13774	15151
Vývoj HDP v %	4,1	1,9	2,3	1,7	1,5
Inflácia v %	3,0	4,6	4,4	2,7	2,3
Nezamestnanosť v %	6,1	6	6,1	6,5	7
Vývoz mld. USD	77,4	75,1	63,2	60,6	68,3
Dovoz mld. USD	79,6	75,6	62,4	58,8	65,2
Deficit štátneho rozpočtu % HDP	-1,20	1,6	2,2	2,8	2,8
Devízové rezervy mld. USD	41,0	40,4	38,6	40,5	38,9
Zahraničný dlh mld. USD	131,0	146,4	155,6	163,8	184,1

Zdroj: Centrálna banka Čile a Národný štatistický úrad (INE) , Medzinárodný menový fond

Pozícia krajiny v rámci globálnej konkurencieschopnosti a porovnanie s inými krajinami regiónu Južnej Ameriky a Slovenskom.

	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Argentína	94	85	87	85	92
Bolívia	104	120	101	103	121-138*
Čile	33	30	30	31	33
Paraguaj	116	124	120	122	112
Peru	61	72	73	67	72
Uruguaj	74	65	64	63	76
Slovensko	71	47	60	69	59

Zdroj: World Economic Forum

*V roku 2017 sa Bolívia nezobrazuje v tabuľke údajov globálnej konkurencieschopnosti, ktorú vpracúva Medzinárodné ekonomické fórum.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Čilská ekonomika je založená na exporte surovín, ktoré tvoria polovicu celkových exportov krajiny. Med' je najdôležitejšou surovinou a Čile je najväčším svetovým výrobcom medi. Priemyslová výroba predstavuje zhruba 24 % podiel HDP, predovšetkým výroba celulózy a papiera, strojárstvo, potraviny, nápoje. Viac informácií na www.cchc.cl. Poľnohospodárstvo spolu s rybolovom a lesným hospodárstvom predstavujú 5 % HDP. Krajina je sebestačná v potravinovej výrobe a je významným vývozcom lososov s pozíciou na 2.mieste na svete. Podrobne na www.sna.cl.

Priemyselná výroba

V roku 2017 priemyselná výroba, zamestnávajúca asi 24% populácie, vzrástla o 0,6%. Hlavným sektorom je oblasť ťažby a spracovania nerastov a rúd, predovšetkým medi. Podiel ťažby na HDP v roku 2017 stúpol na 9%(zdroj: Národný štatistický úrad-INE)

Stavebníctvo

Stavebníctvo sa podieľa na tvorbe HDP cca 6%. Tento sektor v roku 2017 vzrástol cca o 3%. Pre rok 2018 sa očakáva rast stavebníctva na úrovni okolo 2,4 - 3,4%.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo spolu s lesným hospodárstvom tvorí okolo 4% HDP a zamestnáva asi 9% populácie. Vo väčšine poľnohospodárskych produktov je Čile sebestačné. Dovoz predstavuje hovädzie mäso, káva, čaj, banány a pod.

V Čile sa pestujú obilniny, zemiaky, kukurica a rôzne druhy ovocia.

V oblasti živočíšnej výroby je dôležitý chov hovädzieho dobytku, oviec, prasiat a hydiny.

Nemenej významný je rybolov. Čile je po Nórsku najväčší vývozca lososov na svete. (Zdroj INE)

Služby

Veľmi dôležitá a najrýchlejšie sa rozvíjajúca časť čilskej ekonomiky. Služby zamestnávajú až 67% zamestnancov a ich podiel spolu so sektorom obchodu na tvorbe HDP je okolo 63%.

(Zdroj: Banco Santander /Čile)

Najvýznamnejšiu časť služieb tvoria obchod, reštauračné služby a hotelové služby.

Maloobchod zabezpečujú z veľkej časti (okolo 80%) veľké obchodné reťazce – Walmart Chile (Lider, Ekono), Cencosud (Jumbo, Santa Isabel), Unimarc a Fallabela.

Finančné služby v Čile sú na jednej z najvyšších úrovní v Latinskej Amerike. Bezhotovostný platobný styk v krajine zabezpečuje hustá sieť bankomatov, kreditné a debetné platobné karty sú akceptované bez problémov.

Cestovný ruch, veľmi rýchlo sa rozvíjajúci sektor čilskej ekonomiky. Priemerný ročný rast v posledných rokoch bol okolo 10%. V roku 2017 dokonca 14%. Rekordný bol aj počet zahraničných turistov 6,4 milióna.

Doprava

Čile investuje do budovania infraštruktúry v tejto oblasti cca 10 mld. USD ročne (3,5% HDP)

Cestná doprava

Čile má okolo 80,000 km ciest, z čoho je 15,000 s betónovým alebo asfaltovým povrchom. Spoplatnených formou mýtného je okolo 2,000 km. Najkvalitnejšia infraštruktúra v oblasti dopravy je v hlavnom meste Santiago a jeho okolí.

Železničná doprava

Väčšina železničných tratí v Čile je zastaraných a v nevyhovujúcom stave. V tomto sektore sa očakáva značný nárast investícií do modernizácie a výstavby nových tratí.

Letecká doprava

Dominantné pôsobenie v Čile má spoločnosť LAN, ktorá pokrýva až okolo 75% trhu a v roku 2012 sa spojila s brazílskou leteckou spoločnosťou TAM. V krajine pôsobia viaceré zahraničné spoločnosti (American Airlines, Aerolíneas Argentinas, Iberia) a ďalší. V krajine je takmer 400 letísk, z toho 11 medzinárodných.

Vodná doprava

Krajina má 57 námorných prístavov a má ambíciu stať sa prístavom Južnej Ameriky smerom na ázijské trhy. Medzi najdôležitejšie patria Valparaíso pri Santiago a Iquique na severe krajiny. Do tohto sektoru dopravy smerujú značné investície s cieľom zvýšenia prepravnej kapacity prístavov.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Vystúpenie svojho času z tzv. Andského paktu, nepožiadanie o vstup do MERCOSUR a ďalšie opatrenia s rozhodným orientovaním sa na nadregionálne partnerstvá, vynesli Čile za posledných 23 rokov od návratu k demokracii na vysoký stupeň medzinárodnej integrácie. Z hľadiska hospodárskej spolupráce ide o jednu z najintegrovanejších krajín v regióne s liberálnym obchodom s krajinami pokrývajúcimi 90% svetového HDP.

Členstvo v medzinárodných politických a hospodárskych organizáciách : OSN, MERCOSUR, APEC, OAS, WTO, UNASUR, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, WHO a ďalšie.

Čile je členom v Strategickom trans-pacifickom ekonomickom združení (Acuerdo Estratégico Trans-Pacífico de Asociación Económica).

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Podpora podnikania. Založená je na finančných úverových linkách, výberovej regionálnej podpore, rozdelenia podľa veľkosti podnikateľských subjektov - sú upravené širokou paletou ponúkaných investičných stimulov. Bližšie podmienky možno nájsť podľa konkrétneho projektu na stránkach štátnej agentúry na podporu výroby CORFO (Corporación de Fomento de la

Producción) - www.corfo.cl.

Základné podmienky pre založenie podnikateľského subjektu. Jednotná evidencia na daňovom úrade Servicio de Impuestos Internos (SII) a získanie jednotného daňového registra (RUT). Registrácia sídla. Prehlásenie začiatku aktivít, ktoré oprávňuje k vydávaniu vlastnej dokumentácie, ako faktúry, výdajky a podobne.

Špecifické podmienky. V prípade účastinných spoločností (Sociedad Anónima – S.A.) povinnosť registrácie zakladajúcej listiny v Zbierke zákonov (Diario Oficial) V prípade spoločností s ručením obmedzeným (Sociedad de Responsabilidad Ltda.) povinnosť evidencie notárskeho zápisu v Obchodnom registri (Registro de Comercio). Bližšie informácie o ďalších výhodách poskytovaných zahraničným investorom sa nachádzajú na stránkach www.prochile.cl, alebo www.sii.cl

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

1.3.2005 nadobudla platnosť Dohoda o politickej a hospodárskej asociácii medzi EÚ a Čile. Tento dokument spolu s procesom rozšírenia EÚ v máji 2004 vytvoril vhodný rámec pre podporu bilaterálnych vzťahov medzi SR a Čile. Došlo k liberalizácii vzájomnej obchodnej výmeny a všeobecne k zlepšeniu prostredia hospodárskej spolupráce. Dostupnosť finančných úverov, vyspelosť miestneho podnikateľského prostredia, vnútorná bezpečnosť krajiny, komplexne vytvárajú zaujímavé podmienky pre zahraničný obchod. Hlavnými odvetviami, do ktorých je vhodné nasmerovať aktivity slovenských spoločností je energetika, bankový priemysel, poľnohospodárske stroje, spracovanie potravín, telekomunikácie, vodohospodársky sektor.

c) Verejné obstarávanie

Verejné obstarávanie je legislatívne upravené jednotne pre domácich a zahraničných záujemcov. Realizuje sa cez register oprávnených uchádzačov, pozostávajúci s registračných údajov spoločností, referenčných listov a nutnosti existencii sídla v krajine. Veľký rozmach verejného obstarávania bol zaznamenaný v procese udeľovania koncesíí na výstavbu a prevádzku cestnej siete, letísk a podnikania v oblasti zdravotného a dôchodkového poistenia.

d) Zmluvná základňa

Asociačná dohoda medzi EÚ a Čile, platná od roku 2005, pokrývajúca všetky aspekty politickej, hospodárskej a kultúrnej spolupráce.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Čile patrí medzi vyhľadávané destinácie zahraničných investorov v celom regióne Latinskej Ameriky. Priame zahraničné investície so silnou politikou podpory zahraničného obchodu hrajú významnú úlohu v čilskom ekonomickom raste a rozvoji. Pre efektívne uplatnenie tejto politiky vytvorila vláda dlhodobo priaznivé a stabilné politické a legislatívne podmienky. Základom sú rovnaké podmienky s domácim podnikateľským prostredím, voľný prístup do takmer všetkých hospodárskych sektorov s jasnými štátnymi regulačnými pravidlami. Zahraniční investori často zvyrazňujú ľudský kapitál ako jednu z dôležitých čilských výhod.

Približne 45% investícií smeruje do oblasti ťažobného sektora, 14,9% do oblasti služieb, dopravy a telekomunikácii 5%, priemyslu 6%, elektrickej energie, plynu a vody 9% a poľnohospodárstva a rybolovu 1%. (Zdroj: Banco Santander/Chile).

Obdobie	2013	2014	2015	2016	2017
Priame zahraničné investície (mil. USD)	20,400	12,887	15,373	22,931	30,323

Zdroj : Comisión Económica para América Latina y el Caribe (Cepal)

S očakávaným oživovaním ťažobného sektora sa predpokladá, že sa obnoví aj rast investícií do tohto sektora. Hrozbu však predstavuje možné spomalenie Čínskej ekonomiky, ktorá je najväčším odberateľom čílskych nerastných surovín (predovšetkým medi).

b) Energetická politika krajiny

Čile je energeticky závislá krajina. Dovozy rieši celú svoju spotrebu uhľovodíkových palív. Cca 60% spotreby plynu sa dováža. Hlavným dodávateľom je v súčasnosti Argentína. Hlavným zdrojom energie sú hydroelektrárne a tepelné elektrárne. Energetika je mimoriadne dynamicky sa rozvíjajúce odvetvie národného hospodárstva.

Vláda cielavedome podporuje súkromné investície v odvetví. Tento moment vhodne využila slovenská spoločnosť SES Tlmače dodávkami kotlov pre dve tepelné elektrárne pre spoločnosti COLBUN a ENDESA.

V Čile sú v prevádzke 4 rozvodové okruhy s celkovým inštalovaným výkonom 18.000 MW. Zhruba 38 % energie pochádza z vodných zdrojov (prílivové elektrárne) a zostatok z tepelných elektrární. Atómové elektrárne v Čile neexistujú.

Výroba a distribúcia elektrickej energie sú v súkromných rukách. Napriek tomu je až okolo 60% regulované štátom. V dôsledku nedostatočného rozvoja tohto odvetvia sú ceny energie v Čile veľmi vysoké, čo má negatívny dopad na konkurencieschopnosť čínskej ekonomiky.

V roku 2014 čílska prezidentka zverejnila program vlády pre rozvoj energetiky, tzv. **Agenda de Energía**. Ide o strategický plán ktorom by mala čílska vláda investovať v rokoch 2014-2025 okolo 650 miliónov USD do rozvoja a modernizácie energetickej sústavy.

Podľa tohto plánu by do roku 2025 malo 20% energie pochádzať z obnoviteľných zdrojov a do roku 2050 až 90%.

Podiel energetických nosičov na celkovej spotrebe energií (v %)

	2017
Zemný plyn	30%
Ropa	25%
Uhlie	30%
Jadrové zdroje	-
Obnoviteľné zdroje energie	15%

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie (v %)

	2017
Tepelné elektrárne	83%
Jadrové elektrárne	-
Obnoviteľné zdroje energie	17%

Priority energetickej politiky čínskej vlády zahŕňujú nasledovné kapitoly:

Posilnenie úlohy štátu v energetickej oblasti

Zníženie cien energií prostredníctvom otvorenia trhu konkurencii

Rozvoj výroby elektrickej energie z domácich zdrojov a zdvojnásobenie disponibilít elektrickej energie do roku 2020 – obnoviteľných (solárna energia, vodné elektrárne, eolické elektrárne, energia oceánov prívalové elektrárne, biomasa a biopalivá).

Zlepšenie prepojenia energetickej siete

Zvýšenie energetickej efektívnosti a úspornosti – do roku 2020 dosiahnuť, aby 20% inštalovanej kapacity elektrickej energie pochádzalo z obnoviteľných zdrojov, ktoré tvoria bezpečný zdroj výroby, prijateľný k životnému prostrediu a komunitám v okolí týchto zdrojov

Zvýšenie investícií do sektora

Miestny rozvoj – dôležitá súčasť energetickej politiky, ktorej cieľom je zapojenie komunity do projektov s cieľom eliminovať akcie obyvateľstva, ktoré brzdia rozvoj v tejto oblasti.

Energetická bezpečnosť krajiny

Krajina má značné zdroje obnoviteľných energií. V súčasnosti neexistujú jadrové elektrárne.

Podiel dovozu na celkovej spotrebe energií (netto v %)

	2017
Zemný plyn	60%
Ropa	90%
Uhlie	90%
Jadrové zdroje	-

Priority vo vzťahu k energetickej bezpečnosti

Iniciatíva Estrategia Nacional de Energía sa zameriava predovšetkým na oblasť obnoviteľných zdrojov energie. Dôležitosť je prikladaná oblasti hydro energie a energetickej účinnosti, ako aj modernizácia energetickej siete, rozvoj medzinárodného prepojenia a zvýšenie energetickej samostatnosti krajiny.

Regulačným úradom pre elektrickú energiu a pohonné hmoty je Superintendencia (viac na www.sec.cl).

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Už od roku 1967 je National Commission for Scientific and Technological Research (CONICYT) – www.conicyt.cl hlavnou silou rozvoja vedy a technológií v Čile. V blízkom vzťahu s univerzitami, vedeckými a technologickými výskumnými centrami a výrobným sektorom, CONICYT zohráva vedúcu úlohu v zlepšovaní kvality života populácie a v podpore konkurencieschopnosti čilskej ekonomiky. V roku 2010 zriadila Čilská vláda program StartUp Chile, ktorý má vytvárať platformu pre podporu vychádzajúcich podnikateľov a podnikateľov s vysokým inovačným potenciálom a tvorí podmienky pre ich globálnu expanziu. Cieľom je propagovať Čile ako inovačné a podnikateľské centrum Latinskej Ameriky a prispieť tak k inovácii ekonomiky a podpore podnikania. StartUP Chile má veľké portfólio firiem a ročne 200 až 250 firiem s podnikateľov, rozdelených do 3 programov , závislosti od štádia rozvoja jednotlivej firmy či podnikateľa. Program je považovaný za jeden z najefektívnejších projektov na rozvoj inovačnej ekonomiky a podpory podnikateľského prostredia nielen v Latinskej Amerike ale aj vo svete. Viac informácií na www.startupchile.org

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovočný a vývočný režim, obchodná prax

Čile patrí medzi otvorené a liberálne ekonomiky. Colnú problematiku rieši Národná colná služba (Servicio Nacional de Aduanas, SNA). Pri realizácii dovozu predkladá importér dovoznú deklaráciu DIN (Declaración de Ingreso) a v exportných operáciách tzv. jednotný vývočný dokument DUS (Documento Único de Salida, DUS). Pomocou internetu na webovej stránke SNA (www.aduana.cl) je možné vybaviť colné odbavenie elektronicke.

Tovar dovážaný do Čile podlieha zaplateniu DPH - 19 % a colných poplatkov s výnimkou materiálu pre ozbrojené sily. Vzhľadom na existenciu bilaterálnych a multilaterálnych dohôd je väčšina položiek zaťažovaná v priemere 1%. (EÚ, štáty Latinskej Ameriky, TLC (tj. Kanada 1997, Mexiko 1999, USA 2004, a Južná Kórea 2004, EFTA, 2006 s Čínou,

2007 s Japonskom, 2008 s Austráliou a ďalšie.

Platný vývozný režim umožňuje export tovarov bez obmedzení s výnimkou zbraní, niektorých poľnohospodárskych produktov, liečiv a vzácnych živočíšnych druhov.

V Čile existujú dve zóny voľného obchodu. Na severe sa jedná o zónu voľného obchodu v meste Iquique a na juhu je v meste Punta Arenas. V oboch zónach voľného obchodu platí špeciálny colný a daňový režim pre v zónach registrované podnikateľské subjekty.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Celková hodnota vývozu v roku 2017 bola 68,3 mil. USD. Najvýraznejší nárast zaznamenal vývoz rýb, najmä losos. Vysokým tempom rástol aj vývoz celulózy(8%) hrozna, železa, molybdénu, lítia, dreva a aj automobilov (Zdroj: Banco Central Chile)

Dovoz dosiahol v roku 2017 hodnotu 65,2 mil. USD.

Export do krajín EÚ v roku 2017 vzrástol na 8,3 miliárd eur. EÚ dováža hlavne poľnohospodárske produkt, najmä ovocie, med' a iné kovy, priemyselné výrobky ako potraviny, vína či celulózu. Dovozy z krajín EÚ bol 8,8 miliárd eur. Hlavnými dovoznými produktmi sú stroje, dopravné prostriedky, chemické výrobky.

Zahranický obchod	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz (mld. USD)	77,4	75,1	63,2	60,6	68,3
Dovoz (mld. USD)	79,6	75,6	62,4	58,8	65,2
Saldo (mld. USD)	-2,2	-0,5	0,8	1,8	3,1

Zdroj: Centrálna banka Čile

Vývoz	Podiel	Dovoz	Podiel
Med'	45,9%	Ropa	9,6%
Chemické výrobky	3,8%	Automobily, kamióny	7,7%
Víno, mušty	3,8%	Elektrotechnika	6,5%
Lososovité ryby	3%	Lietadla, helikoptéry	2%
Mrazené ryby	2,3%	Liečivá	1,3%
Ovocie, hrozno	1,9%	Uhlie	1,1%
Molybdén	1,4%	Mäso	1,2%

Zdroj: Centrálna banka Čile, Banco Santander

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Hlavné vývozné trhy v roku 2017: Čína 27,5 %, USA 14,5%, Japonsko 9,3 %, Južná Kórea 6,2% Brazília 5 %

Hlavné dovozné trhy v roku 2017: Čína 23,9 %, USA 18,1 %, Brazília 8,6 % Argentína 4,5 %, Nemecko 4%

Zdroj: Centrálna banka Čile, Banco Santander

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR (vývoz/dovoz)

Vzájomná obchodná výmena medzi SR a Čile je bezprekážková, upravovaná od 1.3.2005 Dohodou o politickej a hospodárskej asociácii medzi EÚ a Čile. Tento dokument spoločne s procesom rozšírenia EÚ v máji 2004 vytvoril vhodný rámec pre podporu bilaterálnych vzťahov medzi SR a Čile. Nosnou položkou vývozu SR do Čile boli zariadenia pre dve tepelné elektrárne ENDESA a COLBUN v lokalite Concepción.

Ukončenie výstavby prenieslo ťažisko vývozu na dopravné prostriedky. Rozdielne výsledky vykazované oficiálnymi slovenskými a čilskými štatistikami pramenia z tradičnej sprostredkovateľskej formy vzájomného obchodu, cez tretie krajiny. V oblasti vývozu zo SR sme zaznamenali nárast v troch po sebe idúcich rokoch.

v mil. EUR	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz SR	30,9	18,4	32,5	42,5	42,6
Dovoz SR	8,4	5,3	5,54	4,73	3,21
Obrat	39,3	24,7	38,04	47,23	45,81

Zdroj: MH SR, ŠÚ SR

Hlavné vývozné a dovozné komodity

Vývoz SR v mil. EUR	2013	2014	2015	2016	2017
Automobily a príslušenstvo	23,7	13,9	22,7	32,46	30,8
Stroje a iné dopr. zariadenia	3,52	1,61	5,52	4,79	6,9
Elektrospotrebiče a príslušenstvo	0,31	0,27	0,36	0,66	0,48
Priemyslové výrobky	0,98	1,36	1,49	1,12	1,59
Trhové výrobky	2,4	1,29	2,48	3,36	1,6

Zdroj: MH SR, ŠÚ SR

Dovoz SR v mil. EUR	2013	2014	2015	2016	2017
Potraviny a živé zvieratá	6,48	3,08	4,37	3,14	2,36
Vína a destiláty	0,72	0,79	0,9	1,0	0,72
Chemické výrobky, insekticídy	0,039	0,06	0,05	0,095	0,053
Stroje a príslušenstvo	0,06	0,037	0	0,127	0
Elektrospotrebiče a príslušenstvo	0,49	0,01	0,75	0,3	0,56
Ostatné trhové výrobky	0,018	0,184	0,143	0,03	0,025

Zdroj: MH SR, ŠÚ SR

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Obchodná prax je porovnateľná s európskymi zvykmi a postupmi, vzhľadom na vysoký stupeň medzinárodnej integrácie čilskej ekonomiky. Obchodné zvyklosti sú v rámci Latinskej Ameriky najviac sa približujúce európskym zvyklostiam.

V Čile takmer neexistujú dovozné reštrikcie. Nie je požadované skladanie depozitov, nie sú v platnosti dovozné kvóty alebo limity. Možné obmedzenia dovozov z určitého teritória sa môžu vyskytnúť v prípade recipročných opatrení čilskej strany.

Pri dovozoch zvierat a niektorých iných položiek sa vyžadujú zdravotné a fyto sanitárne certifikáty.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Čilský trh je mimoriadne dynamickým, moderným a vysokonáročným. Vzrast čilskej ekonomiky znamenal aj zlepšenie životných podmienok a teda aj rýchly dopyt po rôznych výrobkoch (napr. domácich elektrospotrebičoch). Uvedenie sa na trhu je spojené s nutnosťou trpezlivej argumentácie, dokladania referencií a serióznosti v plnení podmienok kontraktu. V tomto smere sa prejavuje nedostatočná trpezlivosť exportérov zo SR. To platí hlavne o perspektívnych trhoch ako energetika. Zaujímavou sa javí aj oblasť obnoviteľných zdrojov energie, zariadenia pre povrchovú ťažbu nerastov, zariadenia pre výrobu vína.

c) Praktické informácie

Slovensko má s Čile bezvízový styk a na vstup stačí biometrický cestovný pas, pričom jeho platnosť by nemala končiť na nasledujúcich šiestich mesiacoch od vstupu na územie Čile.

Colné a devízové predpisy: Občania SR môžu cestovať a zdržiavať sa na území Čilskej republiky za účelom turistiky po dobu 90 dní bez víz. Podmienkou je biometrický cestovný pas s platnosťou najmenej 6 mesiacov. Do Čile je prísne zakázané dovážať akékoľvek potravinárske výrobky, rastliny, ovocie či zeleninu. Prihlasovacia povinnosť neexistuje. Pri pobyte dlhšom ako 90 dní je nevyhnutné zaobstarať si dlhodobé víza na veľvyslanectve Čile vo Viedni. Turista môže priviesť do krajiny bez cla predmety osobnej potreby, fotoaparát, videokameru, osobný počítač a pod. (pri príchode je povinný tieto predmety deklarovať). Bez cla možno priviesť 2 fľaše likérov a 10 krabičiek cigariet. Všetko ostatné je potrebné uviesť v colnom prehlásení a zaplatiť clo.

Zdravotná starostlivosť: Pri vstupe do Čile sa nevyžaduje žiadne očkovanie. Odporúča sa poistenie pred odchodom zo SR. Úroveň zdravotníckych zariadení je rozdielna, predovšetkým mimo hlavného mesta sa prejavujú vážne nedostatky v technickom i personálnom zabezpečení. Vo všeobecnosti je zdravotnícka starostlivosť veľmi drahá.

Doprava: V prípade cestovania autom sa odporúča dodržiavať rýchlostné limity – 50 km/hod. v obci a 110km/hod. mimo obce. V prípade dopravných priestupkov je polícia prísna. Na presuny po krajine sa odporúča letecká a široká sieť autobusovej dopravy.

Bezpečnostná situácia: V porovnaní s inými krajinami Latinskej Ameriky je Čile relatívne bezpečná krajina. Je však nevyhnutné dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá hlavne v centrách veľkých miest a vyhýbať sa nočným presunom verejnou dopravou. Prípadnú krádež nahlásiť na políciu a požadovať spísanie protokolu o krádeži.

Dôležité telefónne čísla: Polícia 133, Záchraná služba 131, Hasiči 132

Honorárny konzulát SR v Čile:

Honorárny konzul Paul NADOR

Adresa: Maria Olavarrieta 11890, Lo Barnechea, Santiago, Chile

Telef.: +562 2 242 3689, +562 2 2459863

Fax: +562 2 242 5461

Mobil: +569 9334 5006

E-mail: nador@mi.cl; nador@vtr.net

Informačné web zdroje o Čile

www.prochile.cl

Zahraničný obchod, vývoz/dovoz, prehľady

www.bcentral.cl

Centrálne banky Čile

www.mintrab.gob.cl

Ministerstvo práce a sociálnych vecí

www.minrel.gov.cl

Ministerstvo zahraničných vecí

www.economia.cl

Ministerstvo financií

www.cnc.cl

Národná obchodná komora

www.delchl.ec.europa.eu

Delegácia Európskej komisie v Čile

www.ine.cl

Národný štatistický úrad

www.aduana.cl

Colná správa

www.guerrero.cl

Právne otázky, legislatíva, poradenstvo

www.cinver.cl

Otázky investorov, zahraničný obchod

www.corfo.cl

Agentúra na podporu produkcie

Aktualizácia:

Jún 2018